ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

The knowledge, attitude of educator in education criteria for performance excellence–EdPEx

อาภากร ประจันตะเสน[1]
Apagorn Prachantasena[1]

[1]คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding author's E-mail: apagorn.ch@hotmail.com[1]

Received: November 29, 2023 Revised: February 25, 2024 Accepted: February 28, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 2) ศึกษาระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 3) เศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุน ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา สังกัดหน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 48 คน ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ของนักวิชาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ 9.96 คะแนน อยู่ในระดับน้อย ระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.04 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, ทัศนคติ, นักวิชาการศึกษา, เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

Abstract

The objectives of this research article are to: 1) study the level of knowledge and understanding of education academics regarding quality assurance according to educational quality criteria for excellence. 2) Study the attitude level of academics regarding quality assurance according to educational quality criteria for excellent operations. 3) Study the relationship between education academics' knowledge and understanding about quality assurance according to educational quality criteria for excellence and educational academics' attitudes about quality assurance according to educational quality criteria for excellence. Excellent execution. It is quantitative research. The sample group includes support personnel. Academic position Under the agency of Maha Sarakham Rajabhat University, there were 48 people. The results of the research found that the knowledge and understanding of quality assurance according to the educational quality criteria for excellence (EdPEx criteria) of academics The average knowledge and understanding score was 9.96 points, which was at a low level. The attitude level of academics regarding quality assurance according to educational quality criteria for excellent implementation. has an overall average of 4.04, which is at a high level. and the level of knowledge and understanding of academics regarding quality assurance according to educational quality criteria for excellent operations. There is no relationship with the attitude level of academics regarding quality assurance according to educational quality criteria for excellence. Statistically significant at the 0.05 level.
Keywords: knowledge, attitude, educator, education criteria for performance excellence; EdPEx

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรจำนวนมากทั่วโลกได้มีการใช้ Baldrige Excellence Framework (เกณฑ์บัลดริจ) เพื่อปรับปรุงและนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ยั่งยืน โดยองค์กรที่ได้รับรางวัลบัลดริจ คือ องค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบระดับประเทศ และองค์กรเหล่านี้ ได้มีการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ทำให้องค์กรจำนวนมากสามารถนำไปพัฒนาทั้งแนวทางการดำเนินการและผลลัพธ์ ซึ่งส่งผลดีต่อการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศและโลก สำหรับประเทศไทยได้นำเกณฑ์บัลดริจด้านการศึกษามาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของการอุดมศึกษาไทย โดยเป็นที่รู้จักหรือเรียกกันว่า “เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการเนินการที่เป็นเลิศ (education criteria for performance excellence: EdPEx)” เพื่อให้สถาบันทางการศึกษาใช้พัฒนาการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องอันนำไปสู่ความเป็นเลิศ และยกระดับการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาของสถาบัน รวมถึงของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาด้านการศึกษา และเติบโตไปสู่การเป็นสถาบันที่มุ่งพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดมาตรฐานในการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ จะมีคุณภาพและมาตรฐาน ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินงานตามแนวทาง EdPEx สามารถสะท้อนภาพรวมของหน่วยงานได้อย่างครบถ้วน โดยครอบคลุมทั้งในส่วนผู้เรียน ลูกค้ากลุ่มอื่น คู่ความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ส่งมอบ รวมถึงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต/ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแนวทางนี้จะต้องตอบคำถามข้อกำหนดในหมวด 1–6 และแสดงผลลัพธ์ในหมวด 7 ซึ่งกรอบคำถามดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ของทั้งหน่วยงานระดับกอง คณะ/วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์นำไปสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีนโยบายมุ่งเน้น

จากการศึกษาของ พรภัทร เกษาพร และเอื้อมพร หลินเจริญ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำและการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการและงบประมาณ การมีส่วนร่วมและทัศนคติของบุคลากร และความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์ EdPEx ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สอดคล้องกับการศึกษาของ วรรณภา ตันทิวากร (2560) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) เป็นการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ (EdPEx) มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่เป็นผู้บริหารในทุกระดับรวมทั้งการปฏิบัติการเกี่ยวกับ EdPEx ระหว่างคณะฯกับหน่วยงานก็จะเน้นที่การติดต่อ ประสานงานกับผู้บริหารในทุกระดับของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งเป็นไปตามจากการศึกษาของ นวรัตน์ เงาะสนาม และ อรกัญญา เบ้าจรรยา (2563) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx นั้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับคณะในทางที่ดีขึ้น บุคลากรส่วนใหญ่จึงมีความรู้สึกกระตือรือร้นและยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและให้ข้อมูล ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการที่คณะได้นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx เข้ามาใช้ในคณะอย่างจริงจัง ผู้บริหารจึงมีนโยบายการดำเนินงานและพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการภายใต้ระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร ทำให้หน่วยงานส่วนใหญ่มีการปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลงและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx ไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายของคณะ

ดังนั้น การใช้เกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับนานาชาติเพื่อมุ่งสู่ระดับสากล และกำหนดตัวชี้วัดในแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เป้าประสงค์ 4.6 เพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้สอดคล้องกับความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงมี

ความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในระดับคณะ/หน่วยงาน โดยมีบุคลากรในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศเป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินงานของคณะและมหาวิทยาลัยบรรลุตามพันธกิจ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้กับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ
2. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ได้ศึกษาตามเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ EdPEx ย่อมาจาก “Education Criteria for Performance Excellence” เป็นกรอบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการตามแนวทางของเกณฑ์ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) มุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ เน้นการพัฒนาทั้งระบบ มุ่งเน้นลูกค้า เน้นการวัดผลและวิเคราะห์ข้อมูล เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร และเน้นการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ EdPEx ได้แก่ 1) ทฤษฎีระบบ (Systems theory): มององค์กรเป็นระบบที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ เชื่อมโยงกัน การเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งจะส่งผลต่อส่วนอื่น ๆ EdPEx มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งระบบ (องค์ประกอบ 7 หมวด) เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) 2.) ทฤษฎีการบริหารจัดการคุณภาพ (Total Quality Management: TQM) เน้นการมุ่งเน้นลูกค้า การวัดผลและวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แนวคิดเหล่านี้สอดคล้องกับหลักการของ EdPEx (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) และ 3)

ทฤษฎีการพัฒนาองค์กร (Organizational Development): มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โครงสร้าง และกระบวนการทำงานภายในองค์กร EdPEx ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา และการมีส่วนร่วมของบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ดังนี้ ความรู้ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความคิด ความเชื่อ ทักษะ และประสบการณ์ที่บุคคลสั่งสมไว้ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้ที่เปิดเผย (explicit knowledge) และความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) (Nonaka & Takeuchi, 1995) ส่วนความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ เชื่อมโยง และอธิบายข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ (Bransford, Brown, & Cocking, 2000) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ (Constructivism): เน้นการสร้างความรู้ผ่านประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา (Brooks & Brooks, 1993) 2)ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสังคม (Social Learning Theory): เน้นการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและเลียนแบบผู้อื่น (Bandura, 1977) และ 3) ทฤษฎีการพัฒนาทางปัญญา (Piaget's Theory of Cognitive Development): อธิบายการพัฒนาความคิด ความเข้าใจ และการใช้เหตุผลของเด็ก (Piaget, 1970)

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และค่านิยมที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง (Eagly & Chaiken, 1993) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ได้แก่ ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (Theory of Reasoned Action): อธิบายว่าทัศนคติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างไร (Fishbein & Ajzen, 1975) 2) ทฤษฎีแบบจำลองพฤติกรรม (Social Cognitive Theory) 3) ทฤษฎีแบบจำลองพฤติกรรม (Social Cognitive Theory) ทฤษฎีนี้เสนอว่าพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากปัจจัย 3 ประการ คือ1) ความเชื่อ (Beliefs): ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และค่านิยมที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง 2) บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms): ความคาดหวังของสังคมว่าบุคคลควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร และ 3) การควบคุมพฤติกรรม (Behavioral Control): ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่าทำไมทัศนคติจึงไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสมอไป เช่น บุคคลอาจมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย แต่หากไม่มีเวลาหรือสถานที่ออกกำลังกาย พฤติกรรมการออกกำลังกายก็อาจไม่เกิดขึ้นเป็นต้น

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลงานวิจัยของ Hattie (2009) พบว่าเกณฑ์ EdPEx มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลงานวิจัยของ Wang & Chen (2012) พบว่าความรู้และความเข้าใจของครูเกี่ยวกับ EdPEx ส่งผลต่อการใช้ EdPEx ในการจัดการเรียนการสอน ผลงานวิจัยของ Smith & Jones (2015) พบว่าทัศนคติของครูต่อ EdPEx มีความสัมพันธ์กับการใช้ EdPEx ในการจัดการเรียนการสอน

สรุป ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ EdPEx ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ช่วยให้เข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของ EdPEx

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเขียนกรอบในการวิจัย เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ตลอดจนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ กับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ดังภาพที่ 1

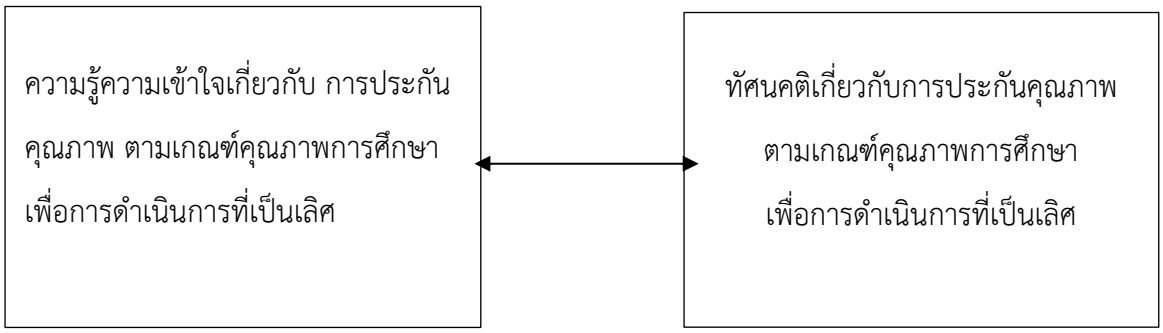

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะบุคลากรสายสนับสนุน ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา สังกัดหน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะเป็นลักษณะของการใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่ บุคลากรสายสนับสนุน ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา สังกัดหน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและจัดส่งคืนให้แก่ผู้วิจัยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาเพื่อลงรหัส บันทึกข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ การอธิบายตัวแปรเดียวด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด

เกณฑ์แปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถาม แต่ละตัวแปร รวมถึงความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 60.42 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 77.08 รองลงมาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.92 ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมา ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 และตำแหน่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 หน่วยงานที่สังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดหน่วยงาน ดังนี้ คณะครุศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33 คณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 คณะนิติศาสตร์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 สถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 สำนักงานอธิการบดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 สำนักวิเทศสัมพันธ์และการจัดการศึกษานานาชาติ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 สำนักงานสภามหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 สำนักบริการวิชาการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 โรงเรียนสาธิตจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 และสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ระยะเวลาการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ระยะเวลาการทำงาน ตั้งแต่ 11 - 15 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมา ระยะเวลาตั้งแต่ 16 - 20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ระยะเวลาตั้งแต่ 6 - 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 และระยะเวลาตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

การเข้ารับฟังนโยบายการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ 1 ครั้ง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 72.92

รองลงมา 2 ครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 3 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 และ 4 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.09

การเข้ารับการฝึกอบรมและการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ 1 ครั้ง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 77.08 รองลงมา 2 ครั้ง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 3 ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ ความเข้าใจ ของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ โดยเกณฑ์พิจารณาระดับระดับความรู้ ความเข้าใจ ของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจ 15 – 20 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับความรู้ความเข้าใจ 11 – 15 คะแนน อยู่ในระดับมาก
ระดับความรู้ความเข้าใจ 6 – 10 คะแนน อยู่ในระดับน้อย
ระดับความรู้ความเข้าใจ 0 – 5 คะแนน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx)

ความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx)	48	3	17	9.96	3.63

จากตารางที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ของนักวิชาการศึกษา จำนวน 48 คนมีคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน คะแนนสูงสุด 17 คะแนน และค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ 9.96 คะแนน (S.D. = 3.63) อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx)

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลค่า
		เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)			
	ด้านความรู้สึกที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx อย่างเต็มที่								
1.	มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่หน่วยงานของท่านได้นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน	5 (10.42%)	30 (62.50%)	8 (16.67%)	2 (4.17%)	3 (6.25%)	4.23	3.78	มาก
2.	ระบบการทำงานของท่านจะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นภายหลังการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx	5 (10.42%)	21 (43.75%)	19 (39.58%)	2 (4.17%)	1 (2.08%)	4.13	3.31	มาก
3.	มีความรู้สึกกระตือรือร้นและยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx อย่างเต็มที่	5 (10.42%)	18 (37.50%)	22 (45.83%)	2 (4.17%)	1 (2.08%)	4.08	3.33	มาก
4.	มองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx ในหน่วยงานของท่าน	3 (6.25%)	29 (60.42%)	10 (20.83%)	5 (10.42%)	1 (2.08%)	4.15	3.70	มาก
5.	ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx จะสามารถสร้างมาตรฐานให้กับหน่วยงานของท่านจนเป็นที่ยอมรับในสังคมภายนอก	11 (22.92%)	27 (56.25%)	7 (14.58%)	2 (4.17%)	1 (2.08%)	4.47	3.46	มาก
6.	ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx เป็นระบบที่เข้า	6 (12.50%)	25 (52.08%)	11 (22.92%)	4 (8.33%)	2 (4.17%)	4.17	3.24	มาก

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลค่า
		เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)			
	ตรวจสอบการทำงานของท่านมากกว่าการควบคุมคุณภาพในเนื้องาน								
7.	การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx นั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมคุณภาพของหน่วยงานของท่านเท่านั้น	5 (10.42%)	24 (50.00%)	10 (20.83%)	5 (10.42%)	4 (8.33%)	4.02	3.13	มาก
8.	ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx เป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยบังคับให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามระเบียบเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันมากกว่าการยอมรับให้นำไปปฏิบัติตามความเหมาะสม	2 (4.17%)	23 (47.92%)	16 (33.33%)	4 (8.33%)	3 (6.25%)	3.94	3.31	มาก
9.	ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาของท่านไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือสนใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx	6 (12.50%)	10 (20.83%)	23 (47.92%)	7 (14.58%)	2 (4.17%)	3.83	3.06	มาก
10.	มีความรู้สึกว่าหน่วยงานของท่านไม่ได้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx ให้ทราบมากเท่าที่ควร	3 (6.25%)	19 (39.58%)	16 (33.33%)	9 (18.75%)	1 (2.08%)	3.89	3.00	มาก

ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลค่า
		เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)			
11.	มีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	5 (10.42%)	27 (56.25%)	7 (14.58%)	8 (16.67%)	1 (2.08%)	4.13	3.44	มาก
12.	มีการวางแนวทางการปฏิบัติงานหรือรูปแบบการบริหารงานของท่านให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx อย่างเคร่งครัด	2 (4.17%)	30 (62.50%)	7 (14.58%)	8 (16.67%)	1 (2.08%)	4.08	3.83	มาก
13.	มีการพยายามกระตุ้นให้หน่วยงานของท่านเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx ได้เป็นอย่างดี	0 (0.00%)	32 (66.67%)	10 (20.83%)	5 (10.42%)	1 (2.08%)	4.09	4.12	มาก
14.	หน่วยงานของท่านมักมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือรายละเอียดความคืบหน้าในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx อย่างต่อเนื่อง	7 (14.58%)	19 (39.58%)	14 (29.17%)	5 (10.42%)	3 (6.25%)	4.04	2.79	มาก
15.	ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx สามารถทำให้บุคลากรทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร งานด้านคุณภาพของหน่วยงานมากยิ่งขึ้น	5 (10.42%)	27 (56.25%)	13 (27.08%)	2 (4.17%)	1 (2.08%)	4.25	3.55	มาก
16.	ท่านให้ความสำคัญกับงานประจำที่ตนเองรับผิดชอบมากกว่า	5 (10.42%)	23 (47.92%)	10 (20.83%)	7 (14.58%)	3 (6.25%)	4.00	3.03	มาก

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลค่า
		เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)			
	ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx								
17.	ทุกครั้งที่หน่วยงานขอความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx ท่าน มักจะหลีกเลี่ยงเพราะมองว่างานดังกล่าวไม่ได้อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง	0 (0.00%)	26 (54.17%)	14 (29.17%)	4 (8.33%)	4 (8.33%)	3.89	3.58	มาก
18.	บุคลากรส่วนใหญ่มักเพิกเฉยหรือเบื่อหน่ายในการเข้ามามีส่วนร่วม ต่อการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ EdPEx	8 (16.67%)	12 (25.00%)	13 (27.08%)	13 (27.08%)	2 (4.17%)	3.83	2.54	มาก
19.	เมื่อต้องการปรึกษาหารือเวลาเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx ท่านมักจะได้รับข้อมูลที่คลุมเครือ และไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	5 (10.42%)	15 (31.25%)	24 (50.00%)	2 (4.17%)	2 (6.25%)	3.98	3.35	มาก
20.	ท่านไม่ได้ให้ความสนใจต่อตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ EdPEx มากนัก เพราะมองว่าระบบดังกล่าวไม่ได้สร้างประโยชน์หรือเพิ่มคุณค่าในการทำงานของตนเองมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	2 (4.17%)	15 (31.25%)	15 (31.25%)	11 (22.92%)	5 (10.42%)	3.58	2.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม						4.04	3.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.04 (S.D. = 3.32) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรายข้อส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.75 - 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ซึ่งการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Best, 1977) มีดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การแปลผลระดับความสัมพันธ์
0.00 - 0.20	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
0.21 - 0.50	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.51 - 0.80	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.81 - 1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ กับระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ	
ระดับทัศนคติต่อการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ	ค่าสหสัมพันธ์	-0.069*
	P	0.643
	ระดับความสัมพันธ์	ระดับต่ำมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยพบว่า จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการ

ดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ของนักวิชาการศึกษาอยู่ในระดับน้อย จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นอยู่ในระดับมาก และจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ กับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ของนักวิชาการศึกษาค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับน้อย และระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นอยู่ในระดับมาก โดยจากการศึกษาความสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ กับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประกันคุณภาพมาใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามควรมีการมอบหมายภาระงานที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงและมีความชัดเจน โดยเฉพาะนักวิชาการศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายภาระงานไม่ตรงกับตำแหน่งงานซึ่งมีบทบาทหน้าที่หลักในขับเคลื่อนกระบวนการหลักขององค์กร ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้ได้รับการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์การประกันคุณภาพมาใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) และเครื่องมือการบริหารจัดการซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งในระดับส่วนงานและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้บุคลากรทันกับการปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประกันคุณภาพ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้บริหารองค์กรควรมีกระบวนการสื่อสาร พูดคุยทำความเข้าใจและการมีส่วนร่วมอยู่เสมอ พร้อมให้กับสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางการพัฒนาขององค์กรในทิศทางที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลลัพธ์การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรภัทร เกษาพร และเอื้อมพร หลินเจริญ (2565, น. 87-98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรพยากรณ์กับความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) 3) เพื่อสร้างสมการทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีจำนวน 4 ตัว ได้แก่ ภาวะผู้นำและการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการและงบประมาณ การมีส่วนร่วมและทัศนคติของบุคลากร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ และงานวิจัยของ บุษบา นครินทร์สาคร และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (EdPEx) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการบริหารบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับระดับความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ เพื่อใช้ในจัดวางระบบและกลไกให้บุคลากรกำหนดบทบาทหน้าที่ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับบุคคลตามตำแหน่งงานอย่างชัดเจนและร่วมผลักดันผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) และมหาวิทยาลัยควรจัดอบรมให้กับบุคลากรทุกระดับให้ได้รับความรู้ในเรื่องนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) โดยสื่อสารในองค์กรมีการถ่ายทอดสู่บุคลากรในทุกโอกาส รวมทั้งมหาวิทยาลัยควรสร้างทัศนคติที่ดีให้บุคลากรควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) จะช่วยสร้างมาตรฐานการยอมรับในสังคม มีการนำองค์กรที่ดี มีการตรวจประเมินคุณภาพที่สะท้อนความเป็นจริง และเกิดการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

สรุป

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ความ

เข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) ของนักวิชาการศึกษา จำนวน 48 คน มีคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน คะแนนสูงสุด 17 คะแนน และค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ 9.96 คะแนน (S.D. = 3.63) อยู่ในระดับน้อย

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.04 (S.D. = 3.32) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และรายข้อส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.75 - 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ กับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรจัดวางระบบและกลไกให้บุคลากรกำหนดบทบาทหน้าที่ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับบุคคลตามตำแหน่งงานอย่างชัดเจนและร่วมผลักดันผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx)

2. มหาวิทยาลัยควรจัดอบรมให้กับบุคลากรทุกระดับให้ได้รับความรู้ในเรื่องนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) โดยสื่อสารในองค์กรมีการถ่ายทอดสู่บุคลากรในทุกโอกาส

3. มหาวิทยาลัยควรสร้างทัศนคติที่ดีให้บุคลากรควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) จะช่วยสร้างมาตรฐานการยอมรับในสังคม มีการนำองค์กรที่ดี มีการตรวจประเมินคุณภาพที่สะท้อนความเป็นจริง และเกิดการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แนวทางการสร้างวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำในการนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

2. ควรศึกษากลุ่มผู้บริหาร เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้เสร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2566 ที่เห็นชอบอนุมัติงบประมาณให้มีการดำเนินการวิจัยในเรื่องนี้ โดยได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ช่วยในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามและลงพื้นที่อย่างจริงจัง ทางผู้วิจัยต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ธนภูมิ อติเวทิน. (2561). *ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 11(1),652-1, 666.

นวรัตน์ เงาะสนาม และคณะ. (2563). ทัศนคติของบุคลากรต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารสารคาม 11(1), 77-91*.

บุษบา นครินทร์สาคร และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (EdPEx) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 43*(1), 106-126.

พรภัทร เกษาพร. (2563). *คู่มือและแนวทางการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง Self – Assessment Report (SAR) ระดับคณะและระดับสถาบัน ตามเกณฑ์ EdPEx ฉบับปีการศึกษา 2563.* พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พรภัทร เกษาพร และ เอื้อมพร หลินเจริญ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพตามเกณฑ์ คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx). *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 17*(1), 87-98.

วรรณภา ตันทิวากร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEx) คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal 4*(2).

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2563). *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2563-2566.* กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561*). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกตามเกณฑ์มาตรฐาน EdPEx ฉบับปี พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

Bandura, A. (1977). Social learning theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2000). *How people learn: Brain, mind, experience, and school.* Washington, DC: National Academies Press.

Brooks, J. G., & Brooks, M. G. (1993). *The case for constructivist classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Eagly, A. H., & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Fort Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich.

Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Reading, MA: Addison-Wesley.

Hattie, J. (2009). Visible learning: *A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.

Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-creating company*. New York: Oxford University Press.

Piaget, J. (1970). Structuralism. New York: Harper & Row.

Smith, J., & Jones, M. (2015). Teacher attitudes towards EdPEx: A case study. International *Journal of Educational Research, 70*, 101-110.

Wang, Y., & Chen, J. (2012). Teachers' knowledge and understanding of EdPEx: A study in China. *Educational Research and Review, 7*(12), 601-608.